

· ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1981

BRNO 1983

bewurfscholle überdeckt /eingestürzte Wände und Decke/, die im nördlichen Teil in eine Steinanhäufung überging. Bei der Nordwand gelang es uns 12 Webgewichte - Überreste eines eingestürzten Webstuhles - zu erfassen.

Ausser Obj. 15/81 /380/ enthielt die Sonde weitere 10 Objekte /Obj. 13/81, Obj. 16-24/81/, von denen vier Lehmgruben /Obj. 18/81 und Obj. 20-22/81/ sind, die sechs übrigen können als Keller interpretiert werden. Im südlichen Teil der Sonde S-65/81 ergab sich eine interessante stratigraphische Situation, die uns die Hütte zu datieren verhalf. Unter ihrem Fussboden und der ausgleichenden gestampften Schicht lag Obj. 17/81. Da die russige Schicht, die den Wüstungshorizont auf dem ursprünglichen Hüttenfussboden vorstellt, ober der Grube ungestört war, musste diese vor ihrer Wüstung ausgehoben worden sein. Wir können daher den Keller - Obj. 17/81 als älter oder als gleichzeitig mit Hütte Nr. 380 betrachten. Grube Nr. 17/81 ist dann durch einen scharf profilierten unverzierten Krug mit subkutanen Henkeln in die ältere Phase der Boleráz Stufe der KK datiert. In denselben Zeitabschnitt kann auch das Material von dem Fussboden des Obj. 380 eingereicht werden. Diese chronologischen Beobachtungen werden wir nach Beendigung der Grabung von Hütte Nr. 380 in der nächsten Saison beglaubigen können, denn die südliche Lehmewurfwand überdeckt Obj. 24/81, das Grube Nr. 23/81 störte. Gleichzeitig war bei dem Bau der Südwand auch Obj. 19/81 erfasst worden.

Von den Belegen der materiellen Kultur würde ich besonders auf einen Klumpen Rohkupfers mit dem eingeritzten Zeichen der Hütte /?/, auf drei Zooidole, auf ein kleines Tonidol - einen Zahn oder ein Beil nachahmend - und auf ein keuleartiges Beil mit Rille aufmerksam machen, von dem wir annahmen, dass er erst in der Úněticer Kultur auftritt.

ANEOLITHISCHE NIEDERLASSUNG IN STĚBOŘICE

/Bez. Opava/

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

Mitglied der Expositur de Al ČSAV Brno in Opava H. Kavanová fand beim Grundmaueraushub für ein Glashaus beim Familienhause in Stěbořice /Bez. Opava/ Nr. 95 den Bodenteil eines grösseren Gefässes und ein schlauchförmiges Gewicht. Aufgrund der typologischen Analyse, besonders der Zusammensetzung des keramischen Teiges, gehören beide Gegenstände in den Zeitabschnitt des mittleren Aneolithikum /TBK, KK-Boleráz/.

Die Lokalität befindet sich auf der ersten Terrasse am linken Ufer des Baches Velká im nordöstlichen Teil der Gemeinde, westlich der Bezirkstrasse Opava - Stěbořice - Nový Dvůr. Der angeführte Fund ist vor allem dadurch wichtig, dass er der erste Beleg einer mitteläneolithischen Besiedlung im Flussgebiet der Hvozdnice und des Jaktaršský Baches ist.

HROB KULTURY SE ŠŇŮROVOU KERAMIKOU Z VYŠKOVA

/okr. Vyškov/

Lubomír Šebela, AÚ ČSAV Brno

/Obr. 18:5-7/

V roce 1950 byl v prostoru vstupu do areálu Okresní nemocnice rozrušen hrob kultury se šňůrovou keramikou. Jeho obsah zachránil s. G. Křivánek, který předal střepový materiál do sbírek okresního muzea¹. Bližší náleзовé okolnosti nejsou známy. V keramické laboratoři AÚ ČSAV Brno byly ze střepů rekonstruovány tři nádoby, a to džbán /1/ a dva hrnce vejčitého tvaru /2,3/.

1. Džbán s uchem, z velké části doplněný sádrou. Hrdlo je kónické. Na rozhraní hrdla a výdutě je výrazný lom. Plece jsou prohnuté a spodní část kónická. Povrch šedočerné barvy je vyhlazený. Hlinitopísčitého materiálu je dobře vypálený. V = 161 mm, Ø okraje = 170 mm, Ø dna = 70 mm.
2. Hrnce vejčitého tvaru, z velké části doplněný sádrou. Ze šikmo seříznutého okraje vybíhá jeden protáhlý výčnělek /původně byly čtyři/. Hrdlo je mírně prohnuté a výdutě banatá. Povrch hnědé barvy je drsný. Hlinitopísčitého materiálu je dobře vypálený. V = 268 mm, Ø okraje = 170 mm, Ø dna = 107 mm.

3. Hrnc z vejčitého tvaru, opět hojně doplněný sádrou. Z okraje, který je šikmo seříznutý, vybíhají dva protáhlé výčnělky /původně byly čtyři/. Hrdlo je prohnuté a výdut kulovitá. Dno se nezachovalo. Povrch hnědošedé barvy je zdrsnělý. Illinitopísčitého materiálu je dobře vypálený. Zach. V = 230 mm, Ø okraje = 173 mm.

Z výdutě a hrdla obou nádob pochází cca 15 ks střepového materiálu, který se nedal vsadit do nádob při rekonstrukci.

Hrobový celek podle inventáře můžeme zařadit do mladší fáze kultury se šňurovou keramikou. Na území města byl ve Vyškově-Dědicích v r. 1943 odkryt hrob této kultury. Keramičkový inventář se však ztratil během druhé světové války². Oba uvedené nálezy celky jsou důležité, neboť dokládají existenci osídlení lidu se šňurovou keramikou v oblasti Vyškovské brány.

Poznámky:

1 PhDr. V. Janákoví, bývalému pracovníkovi vyškovského muzea, děkuji za poskytnutí střepového materiálu k rekonstrukci.

2 Ne publikováno. Nálezová zpráva J. Poulika, archiv AÚ ČSAV Brno, č. j. 126/43.

Grab der Kultur mit Schnurkeramik aus Vyškov /Bez. Vyškov/. Im Raume des Einganges in das Areal des Bezirkskrankenhauses barg im Jahre 1950 G. Krivánek den Inhalt eines Grabes mit Schnurkeramik. Aus den Scherben wurden drei Gefäße rekonstruiert, und zwar ein Krug und zwei eiförmige Gefäße. Nach dem Inventar reihen wir diesen Grabkomplex in die jüngere Phase der Kultur mit Schnurkeramik in Mähren ein.

SEKEROMLAT KULTURY SE ŠŇUROVOU KERAMIKOU OD MODŘIC

/okr. Brno-venkov/

Bohuslav Klíma, AÚ ČSAV Brno

Na jaře 1981 našel Zd. Beneš z Brna při obchůzce pozemků typický sekeromlat šňurové kultury, dobře vyhlazený z amfibolitu. Nástroj je úplný, má však jen naznačen provrt a nebyl tedy dokončen. Po orbě ležel na povrchu prvního neoploceného pole mezi hlavní silnicí a železniční tratí z Modřic do Rajhradu, přesně naproti Agrochemickému podniku. Na příhodném návrší, které se sklání k jihu k Bobravě, jej provázely drobné střepy a zlomky zvířecích kostí, které prozrazovaly zřejmě sídlištní objekt.

Beil der schnurkeramischen Kultur von Modřice. Im Jahre 1981 fand Zd. Beneš zwischen der Strasse und der Eisenbahnstrecke südlich von Modřice ein typisches Beil der schnurkeramischen Kultur mit unbeeendeter Durchbohrung. Es wurde von kleinen Scherben und Tierknochenbruchstücken begleitet, die vermutlich ein Siedlungsobjekt verrieten.

HROB KULTURY SE ŠŇUROVOU KERAMIKOU V LUTÍNĚ

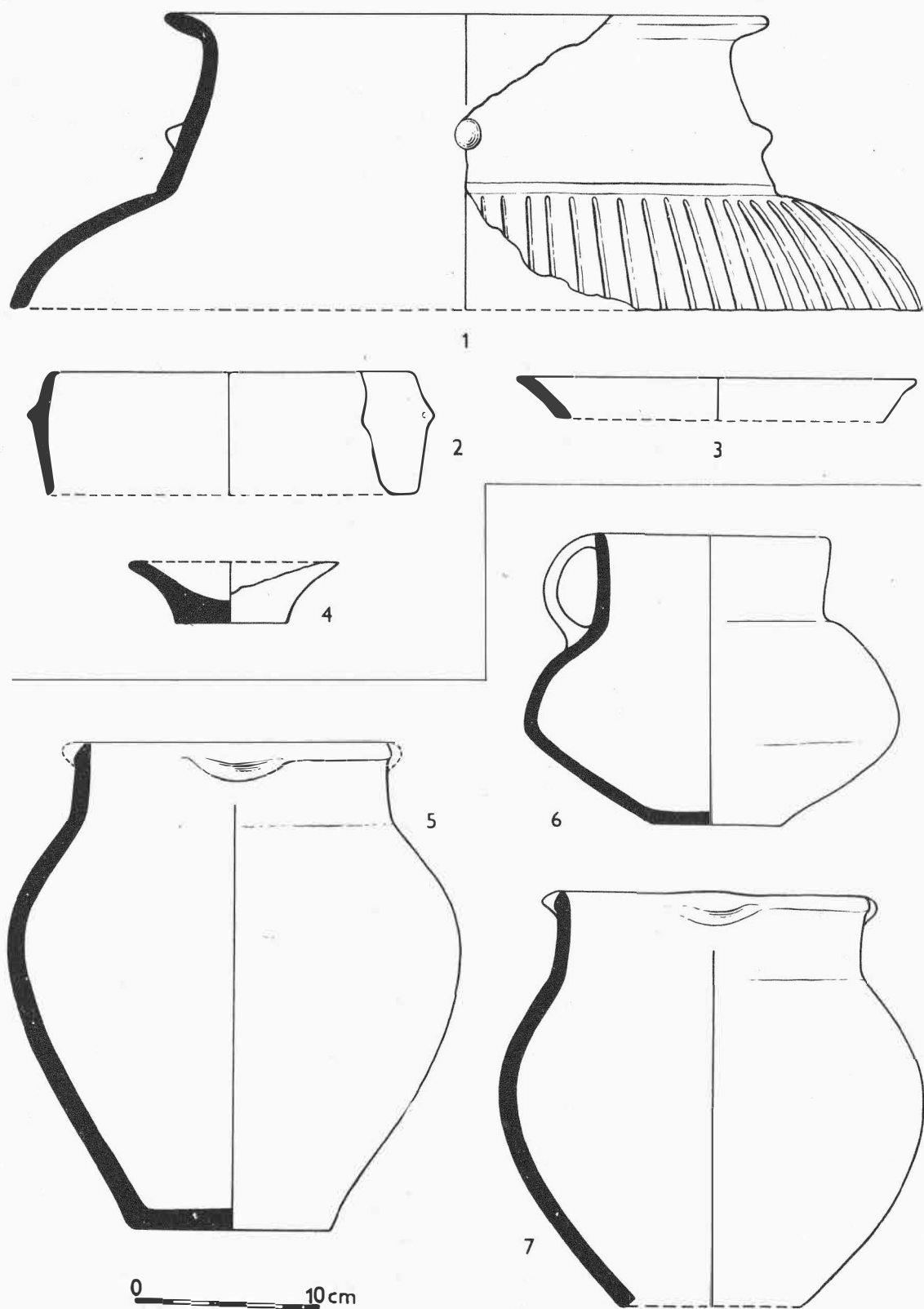
/okr. Olomouc/

Drahomíra Kaliszová, Krajské vlastivědné muzeum Olomouc

/Obr. 19/

Dne 17.9. 1981 ohlásil příslušník VB archeologickému oddělení KVMO nález lidských kostí při výkopu kanalizace pro garáže poblíž MNV v Lutíně, za areálem Sigmy Lutín. Na místě jsem s konzervátorem J. Ram-pouchem nalezla vynaté kosti nohou z hrobu šikmo přetátého výkopem. V jřlovitém profilu se jasně rýsoval černý humusovitý zásyp.

Hrobová jáma oválného tvaru orientovaná ve směru východ-západ měla rozměry 170 x 110 cm. Zbytky

Obr. 18

1-4 Pustiměř /okr. Vyškov/. Pohřebiště lužické kultury. Keramika zachráněná z hrobu v r. 1953. - Gräberfeld der Lausitzer Kultur. Keramik geborgen aus einem Grab im Jahre 1953; 5-7 Vyškov /okr. Vyškov/. Nádoby z hrobu se šnúrovou keramikou. - Gefässe aus einem Grab mit Schnurkeramik.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1981

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Pouлік
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Malinková
Na titulní straně: nádoba z pohřebiště kultury popelnicových polí v Bolelouci
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEL - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodcjně